

TORONTÁL

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára: 75 para
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beeskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 190 D Negyedévre . 45 D Félévre . . . 90 D Havonta . . . 15 D	

A lausannei konferencia végleg feloszlott.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Paris, febr. 11.

A keleti konferencia főtákkára és hivatalnokai ma Lausannebóli Párisba érkeztek és ilyenformán a lausannei konferencia véglegesen feloszlottnak tekinthető. A továbbiakra nézve az a vélemény alakult ki, hogy a béketárgyalásokat Konstaninápolyban fogják folytatni, ahol a szövetségesek főbiztosai fognak tárgyalni az egyes részlekedésekről a törökökkel. A török kormányt ezeken a tárgyalásokon nem Izmed pasa fogja képviselni.

Paris, febr. 11.

Londoni jelentés szerint Curzon lord igen feszült helyzetben van az angol kormány többi tagjaival.

London, febr. 11.

A Reuter jelentése szerint a törökök ismét aknákat helyeztek el a szmirnai kikötő bejáratánál.

Összevesznek egymás közt a prédán.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Paris, febr. 11.

A belga kormány nagyobb részt követel magának a Ruhr-vidék igazgatásában és a terület kihasználásában. Poincaré a mai helyzet fenntartását pártolja.

A Duna áradása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 11.

A Duna áradása szombat délután tetőpontját érte el. Az árvíz a leg súlyosabban Ujpestet és Megyerit érintette, ahol hat utcát és százötven házat borított el az ár. Az óbudai hajógyár több műhelyébe beszivárgott a víz. A Császárfürdő üzemét is korlátozni kellett. Az árvíz Ujpesten a villamos közlekedést is megakasztotta és előtötte a káposztásmegyeri vízműveket és gyártelepek egy részét. A vízszolgáltatásban és a villanyüzemben némi korlátozás állott be. Az áradás miatt tizenkét színházban és az összes pesti kabarékban beszüntették az előadást, mert a hiányos vízszolgáltatás miatt aggályos volt az előadások megtartása tüzendészeti szempontból.

Késő este megállott a Duna áradása. A víz hat centiméterrel apadt.

A Magyar-párt kimondta a passzivitást.

A paktum nem áll fenn. — A magyarság nem vesz részt a választásokban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Subotica, febr. 11.

A magyar-párt elnöki tanácsa ma délelőtt 9 órakor ülést tartott, amelyen a politikai helyzettel foglalkoztak.

Délután a párt vezérő bizottsága tartott ülést dr. Sántha György elnöke alatt, amelyen dr. Várady Imre ismertette a politikai helyzetet a magyar-párt megalakulása óta.

Dr. Várady Imre többek között rámutatott arra, hogy a magyar-párt vezetését milyen indokok vezették akkor, amikor a királyi kormánnyal a lapokban is ismertetett választási paktumot megkötötte. E paktum lényege szerint vállalta a kormány azt a kötelezettséget, hogy a választói névjegyzékek kiegészítésnek oly irányban, hogy azokba az egész Vajdaság területén az alkotmány és törvény értelmében szavazói jogosultsággal bíró összes nemszláv kisebbségek is felvételnek. Vállalta azt, hogy az ilykép kiegészítendő névjegyzékek alapján a március 18-iki választáson akadálytalanul élhetnek szavazati jogukkal mindazok, akik január 6-ika után is felvételtek a névjegyzékekbe.

Kiemelte, hogy ezzel szemben a magyarság a Bácskában önálló magyar listákkal vehet részt a kiirt választásokon, viszont a Bánáthban a kormány jelöltjeit támogatja szavazataival.

Sajnálattal állapítja meg statisztikai adatok kiemeléssel, hogy a kormánynak nem sikerült ígérteit beváltania, mert tizezer számra hagyattak ki a névjegyzékekből a törvény értelmében választási jogosultsággal bíró magyarok és rámutatott különösen arra a tényre, hogy a suboticei törvényszék február 6-ikán 1861 sz. alatt oly határozatot hozott, amelynek értelmében a január hó 6-ika után pótlólag felvett szavazók a március 18-iki választáson szavazati jogukat nem gyakorolhatják, aminek egymagában is

az a következménye, hogy több mint 15000 választó fosztatott meg választói jogától.

Rámutatott a választási körletek tendenciózus beosztására és egyéb sérelmekre is, amelyek egybevetéséből az elnöki tanács arra a meggyőződésre volt kénytelen jutni, hogy a magyarság számarányának megfelelő parlamenti képviseltetéshez semmi körülmények között sem juthatna, így kénytelen volt megállapítani azt, hogy

a kormánnyal kötött választási paktum előfeltételei nem következtek be, habár a magyarság a maga részéről minden körülmények között arra törekedett, hogy a paktumot a maga részéről becsületesen betartsa.

Mindeme tényeket mérlegelve az elnöki tanács a vezérő-bizottságnak elfogadásra azt a javaslatot terjeszti elő, mondja ki a vezérő-bizottság, hogy

a kormánnyal megkötött választási paktum előfeltételei nem állván be, a magyarság a mostani választásokon nem vesz részt és teljesen passzive viselkedik. A párt határozatáról az ország dolgozó magyar népe pedig kiáltvánnyal értesítik.

Ezután felolvasták a magyarsághoz intézendő kiáltványt, amelynek szövegét a párt határozata értelmében keddi lapszámunkban közöljük.

Sántha György dr. elnök mondja el ezután zárazavait. A magyarság passzivitása ebben az esetben — mondja Sántha — nem jelenti azt, hogy a magyarság félreáll a politikai küzdőtérrel, hanem folytatja erős szervezkedési munkáját. A magyar-párt mai határozata egyttal dokumentálja azt, hogy a pártban a legteljesebb egység uralkodik.

Franciaország elismeri a szovjetet.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Paris, febr. 11.

A tőzsdén ma az a hír terjedt el, hogy a francia kormány a közel jövőben hivatalosan el fogja ismerni a szovjet-kormányt és diplomáciai

képviselőt küld Moszkvába. A követség legvalószínűbb jelöltje Demonsie szenátor lesz. A hírt diplomáciai körökben megerősítették.

A Protity-párt nagygyűlése

Megejtették a felsőbánáti jelöléseket. — Ivanity dr. nyilatkozik a nemszlávok politikai állásfoglalásáról.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 12.

A Protity-párt tegnap délelőtt tartotta kerületi nagygyűlését Beeskereken a Beograd-kávéház nagytermében. A gyűlés nagy érdeklődés mellett, mintegy háromszáz kiküldött jelenlétében folyt le.

A párt központi vezetősége részéről Ivanity Momesilo dr., volt országgyűlési képviselő, Klicin Mita volt miniszter, a beogradi „Radikál” szerkesztője és Zsivancevity Dusan, a Jugoszlovenszki-klub elnöke jelent meg a fontos ügyben összehívott értekezleten. A beeskereki vezetőség részéről az elnök Mihajlovity Jován dr.-on kívül részt vettek a gyűlésen Gavrilla Emil dr., Berberszki Gyurica, Ankity Bozsidár, Jeftity Milán, a „Banatski Glásnik” szerkesztője, Pelikán Lipót és dr. Rajity Tóso ügyvédjelölt. A novibecseji szervezet vezető tagjai közül Eremity Branko mérnök, Dzsomboljáról Jovity N. a járási független radikális-párt elnöke, Crepajáról Mila Sztojkov Rajin, a népszerű délbánási parasztvezér, Cséntáról Jovánovity Milorad, Vrsacról dr. Margan Vlada, volt temesmegyei alispán jelent meg. Nagyobb delegációval képviseltette magát a bókai, az eleméri, a novibecseji és a kikindai Protity-párti szervezet.

A gyűlésen a beeskerek-kikindai kerület listavezetőjévé egyhangulag dr. Mihajlovity Jován beeskereki ügyvédet választották. A beeskereki és dzsombolji járás jelöltje dr. Gavrilla Emil nyug. főispán lett. Beeskerek városára Berberszki Gyurica volt beeskereki polgármestert jelölték. A novibecseji járásban Eremity Branko mérnököt kandidáltak. A kikindai és kanizsai járás jelöltjeit holnap választják Velika Kikindán. A jelők után itélve a választás Liszul volt országgyűlési képviselőre fog esni. A kikindai jelölt helyettese valószínűleg Maletin Koszta lesz.

A gyűlés beogradi vendégei a déli vonattal visszautaztak Beogradba. Ivanity Momesilo dr. volt országgyűlési képviselő, a Protity-párt egyik vezető tagja, a beeske-

reki pártvezetés egyik tagja előtt nyilatkozott a nemslávok választási magaviseletéről. Ivanity dr. a következő kijelentést tette:

A nemslávok érvényesülést csak úgy érhetnek el igazán, ha a mi pártunkat támogatják. Protity volt az első, aki a kisebbségek érdekében felemelte szavát és ő lesz továbbra is az, aki védelembe veszi őket. A meglévő pártok között a Protity Sztóján ideológiája áll legközelebb az ország nemzetiségi kisebbségeihez.

Nem kapnak emelést a pénztári alkalmazottak.

Begombolkozik a szociálpolitikai minisztérium.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 12.

A munkásbiztosítási alkalmazottak országos szövetségének zagrebi központjától a beeskereki csoport tegnap délelőtt köriratot kapott, amelyben a helybeli vezetőséget értesíti, hogy a tisztviselők szolgálati és fegyelmi szabályzatát a szociálpolitikai miniszter nem hagyta jóvá.

A sérelmes elutasítás érzékenyen éri a munkásbiztosítási alkalmazottakat, mert a kérdéses szabályzatban jelentékeny fizetésemelés volt előirányozva. A tervezetben az előkészítő bizottság évi pótléku háromszázötven dinárt állapított meg, mely különösen a hosszabb idő óta pénztári szolgálatban álló alkalmazottaknál jelentékeny összegre rug. A tisztviselő vagy szolga ugyanis annyiszor kap háromszázötven dinár különleges pótléku, ahány éve dolgozik a munkásbiztosító-pénztárnál. Értehető tehát, hogy a várva-várt jóváhagyás helyett érkezett elutasítás nagy megütközést keltett, annál is inkább, mert ettől az emeléstől várták a már-már elviselhetlenné váló rossz anyagi viszonyaik megjavulását. A fizetésük ma oly kevés, hogy szükös beosztás mellett is alig futja, teljesen indokoltan kérték tehát a jogos többletet, mely már régen megilleti őket.

A munkásbiztosító-pénztárak alkalmazottainak központja most egy beadványt szerkesztett, amelyet az országos pénztárak igazgatóságához fognak intézni. A beadványban kéri az igazgatóságot, hogy mivel jogában áll, döntse el a fizetésemelés kérdését és szavazza meg a szükséges összeget. A központi igazgatóságnak hatalmában áll az ilyen végzés meghozatala, ha a fedezethez megvan a kellő hitel.

Az erről szóló tervezetet a csatlakozás kimondása végett elküldötték Beeskerekre. A helyi csoport ma, hétfőn délután taggyűlést tart, amelyen határozatnak az állásfoglalás ügyében.

Készülődések a választásokra

A bánsági románok önállóan lépnek fel.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 11.

A radikális miniszterek tegnap este a miniszterelnökség kabinetirodájában értekezletre jöttek össze, amelyen a választási mozgalmakról tárgyaltak. Az ülésről hiányzanak a részletek.

A választási harc újult erővel folyik szerte az országban. A tegnapi napon több helyen fontos gyűléseket tartottak, amelyekben nem egy pártkérdésben vagy más nagyjelentőségű ügyben döntöttek végérvényesen. A legtöbb konferencián egyuttal összeállították a képviselőjelöltek listáját, mert az állami bizottság már erősen sürgeti a névjegyzékek benyújtását. Ilyen fontos értekezlet volt Beeskereken, ahol a demokraták és a Protity-pártiak határoztak a képviselőjelöltek felett és Jagodinában, ahol a horavci kerület listavezetőjét választották.

Beogradban a törvényszéki tanács tegnap hitelesítette a választói névjegyzékeket. A listákban tizen-nolcezerhátszázkilenc állampolgár neve szerepel, akik — a bíróság döntése szerint — valamennyien részt vehetnek az ezidei országgyűlési választásokon.

A demokráta-párt tegnap tartotta kerületi naogyűlését Novi Sadon, amelyen Pribicevity Szvetozár is megjelent. Az ülésen nagy-

hatású beszédet mondott, amelyben ismertette a párt politikai állásfoglalását. A novisadi és környékbeli demokrata delegátusok választása Pribicevityre esett s így őt jelölték a novisadi körzetben listavezetőnek.

Szkopljában ugyancsak vasárnap ejtették meg a radikális párti jelöléseket. A jelenvoltak egyhangú lelkesedéssel Jankovity Velizar dr. közlekedésügyi minisztert választották listavezetőnek.

Folyó hó 18-ikára a független radikálisok hívták össze jelölő gyűlést, amelyen Protity Sztóján is részt vesz.

A beogradi „Vreme” a választásokkal kapcsolatban azt írja, hogy a sentai magyar-párt nem lép föl önállóan a választások alkalmával, hanem közös listát állít fel valamelyik szerb párttal. Az erre irányuló tárgyalások — a Vreme szerint — most vannak folyamatban.

A bánsági románok vasárnap délelőtt tartották Alibunáron első érdemleges konferenciájukat, amelyen elhatározták, hogy önállóan lépnek fel a választások alkalmával. A jelöléseket a napokban ejtik meg. A délbánsági kerület listavezetője előreláthatólag Zsan Joco dr. alibunári ügyvéd lesz.

Az északbánsági demokrata-párt jelölő nagygyűlése.

Külön listát állított a két frakció

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 12.

A beeskerek kikindai választókerületben levő demokrata pártszervezetek tegnap délután három órakor tartották jelölő konferenciájukat a Vojvodina-kávéház külön termében. Már az értekezlet elején oly heves volt a hangulat, hogy mind a két frakció vezetőre belátta az együttműködés lehetetlen voltát és azért nem is kezdték meg együttesen a munkát, hanem két terembe oszolva, külön-külön tartották a listajelölő gyűléseket.

A Jaksity-frakció (Pribicevity követői) a verifikálásnál konstatalta, hogy a kanizsai járást kivéve, az összes járások egészben vagy nagyrészt ideküldötték a delegátusait, úgy hogy összesen százötvenkét megbízott adta le igazoló iratit. Ezeknek alapján megállapították, hogy Északbánság demokrata párthíveinek négyötöd része a Jaksity-frakció mellett döntött.

Konstatalta a Jaksity-frakció azt is, hogy a fentemlített százötvenkét delegátus mindegyike ötven-ötven választót képvisel, amint azt a párt főbizottsága elrendelte és eszerint a konferencia teljesen szabályosan lefolytatható. Ennek megállapítása után áttért a konferencia a gyűlés lényegére, a képviselő jelölésekre. Nyilvános szavazással egyhangúlag Jaksity Milutin esperes-tanárt

jelölték a beeskerek-kikindai kerület listavezetőjévé.

Majd az összes választói járásokkal egyetértve megválasztották a járási képviselőkandidátusokat és azoknak helyetteseit. A választás eredményeképpen:

Beeskerek város jelöltje: Matity Misa dr. beeskereki kórházi főorvos. He vette Bagyin Szvetozár beeskereki földmives. A beeskereki járás és az alibunári járás egy részében Obivan Lázár bókai tanár. Helyettese Becsejac Ljuba begasvetidjuradji földmives. A becseji járásban Milos Glavas Trbity vranjevoji földmives. Helyettese Doroszlovac Stojan kumáni igazgató tanító. A dzsombolji és kikindai egyesített járásban Ruszity Mileta dobrovojac, cseszteleki tanító. Helyettese Jaksity Stojan velikakikindai plébános. A kanizsai járás jelöltje felett még nem határoztak, hanem megbízták a listavezetőket, hogy a kanizsai választópolgárokkal egyetértve válassza meg a kandidátust és helyettesét.

A Setyerov frakció jelölőlistája a következőképpen alakult ki: A beeskerek-kikindai kerület listavezetője Setyerov Szlávkó dr. volt országgyűlési képviselő.

Beeskerek város jelöltje Stefanovity Milos városi tanácsnok. Helyettese Gojkov Tosa beeskereki földmives. Beeskerek-alibunári járás Sztanojlovity Mata gimnáziumi igazgató. Helyettese Ility Brankó. A novibecseji járásban dr. Dumity Lyubomir melencei orvos. A kanizsai járásban Udicki Szvetozár kanizsai járási tanfelügyelő. A dzsombolji járásban Szava Hatvity tanár. És

végül a kikindai járásban Jaksity Sztóján kikindai plébános.

A Jaksity-frakció ülésén Jankahidacz Zsivó és dr. Jaksity Zsarkó volt országgyűlési képviselők elnököltek, akik elállottak a jelöltségtől.

A gyűlés után a kanizsai és oblitvevoi helyi organizáció elnökének vezetésével alatt kilenc tagu delegáció kereste fel a Jaksity-frakció vezetőit és felkérték Jaksity Milutin listavezetőt, hogy az üres kanizsai járást vagy dr. Setyerov Vladónak vagy Rankovity Szvetolirak engedjék át, akik kötelezik magukat, hogy ebben az esetben ezer szavazót hoznak Jaksity listájára.

Jaksityek dr. Setyerov Vladónak jelölését elutasították. Rankovity kandidálása ellen azonban nincs kifogásuk és így valószínűleg már a holnapi nap folyamán kedvezően döntenek az ügyben.

Érdekesnek tartjuk még megemlíteni a két frakció harcára vonatkozólag, hogy mindkét rész szigoruan az alkotmány mellett foglalt állást.

HIREK

Febr. 13.

1883-ban meghalt Wagner Richard zeneszerző, költő és esztétikus. A világ legnagyobb drámai zeneköltője.

1912-ben Chinát köztársasággá kiáltják ki.

Meghalt Röntgen tanár. Bécsből jelentik, hogy Röntgen Vilmos egyetemi tanár, titkos tanácsos, a róla elnevezett sugarak felfedezője márgel 78 éves korában Münchenben meghalt. Röntgen a modern orvostudomány legfontosabb segédeszközének felfedezője, aki olyan sugarakat állított elő, amelyek átvilágítanak a testeken és így lehetővé teszik az emberi test belsejének meglátását. Röntgen tanár felfedezéséhez nem spontán jutott Figyelmét a Katód-sugarakra egy magyar fizikus, Lénárd boni egyetemi tanár hívta föl, akinek már 1893-ban sikerült a Wittorf-féle evakuált csőből kihozni a Katód-sugarakat. Lénárd talmányát Röntgen fejlesztette és 1895-ben a nyilvánosságra lépett velük.

Megalakult a radikális-párt Rudolfsnadon. A radikális-párt a tegnapi napon tartotta alakuló ülését Rudolfsnadon. Dr. Török Arnold ügyvéd és Pavlov Zsarkó lelkes Periaszról ismertették a radikális párt céljait, majd ezután megalakult a helyi szervezet tisztviselő kara. Elnök lett: Wittmann Mátyás, alelnök: Martin Miklós, jegyző: Berghenthal Miksa, pénztárnok: Schmidt Janos. Választmányi tagok: Varga Janos, Schmidt József, Christmann Janos, Baron Nándor, Gerhard Pál, Unhold Miklós, Metz Miklós, Kirchner Henrk, Schneider Vencel, Vacker Mihály, Kleinfelder Mihály, Franck Miklós, Dáma Janos, Werth József. Wittmann Boldizsár, Schmidt Antal, Hoffmann Janos, Wagner Janos, Geibl Janos, Eck Janos és Ackermann Péter.

Petrov Gligorije, a kiváló orosz előadó, akit Beeskereken előnyösen ismernek, ma 12-én és holnap 13-án délután 6 órakor előadást tart a megyeháza dísztermében. Az első előadáson nagy emberek kutatásairól, a második pedig a lelkiismeretről beszél. Az előadások iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Eg 3

vagy Akar foghu Akar házis Felle On is

„E an

Sol a sós Kere mabe valódl Ara együ melle 3 du 12 24 28

Ez szem tholv olaj Elsa (szob 15 d kinai Radi dinái és p lékel tatic

Ez 5 sz A FEL Stub

A kulturregylet továbbképző tanfolyamának e heti előadásai hétfőn, szerdán és pénteken lesznek este fél 7 órai kezdettel a r. kath. hitközség nagytermében. Hétfőn dr. Farkas Gejza beszél a társadalom fejlődéséről, szerdán Gallus György főmérnök tart előadást az ipari rajzok készítéséről és olvasásáról, pénteken pedig Feldheim Alfréd beszél közgazdasági kérdésekről. Az egyesület vezetősége a tanfolyam hallgatóin kívül az összes érdeklődőket szívesen látja.

Rossz kis fiúk bálja a Kaszinóban február 13-án.

„Sértődés hava“

Lenne a báli szezon szerencsésebb hivatalos elnevezése. Mert a régi elnevezések: Télutó hava, Bőjtmás hava, stb. kiment bizony már a divatból, úgy mint a kanca-mente, meg a rása-szoknya, a kiről ma az sem tudatik, az új magyarok részéről, hogy mi fán is termett voltaképpen. Bizony ilyenkor tévív idején, báli szezon nem mulhatik el sorozatos sértődések nélkül. Az első ilyen direkt sértő valami a: meghívó. A báli rendezések feje fő: mindenkinek kell meghívót kapni. Mégis jön valami pajkos dzsim és a meghívókat író szemé átnyrik észrevétlen egy néven. A cseléd hozza be a postát egy jelentéktelen papirlapocská kihull — nem látja a család szemé elé és — kézi a sértés! „Mi nem kaptunk meghívót, mi nem vagyunk elé, jók! Bezzeg ez és ez biztosan kapta. Na ja, mert annak az asszonynak már nincs bőr az arcán, már úgy csinálja! Tiszteletes lányoknak már nem lehet ma sehovala se elmenni, stb. stb.“ Ez a Feketéék családja, akik jóba vannak Egrékkel, akik megint összejárnak Pónemékkal és így tovább. Eredetileg csak Feketéék haragudtak, de most már a többi is haragszik, mert a Feketéék nem kaptak tévedésből meghívót! Pónemék nincsenek jóba Fásyékkel, de a tapintatlan rendezőség Fásyékát is meghívta — világos, hogy ez célzatosság, amelynek nyomán: — sértődés! És így nő-nő a lavina, míg a kedélyes estélyből pukkasztási felvonulás lesz! Hát érdemes? A meghívó ilyen nagy társaságoknál már csak egy ostoba copf. Az egy társadalmi osztályba tartozó emberek meghívó nélkül is elmehetnek egymás mulatságaira. A valahová nem tartozó ember pedig a meghívó dacára sem érzi magát ott jól. Az egész meghívás a régi sablon szerint már egész nyugodtan kimehetne a divatból. J.

A férfi-dalegylet farsangi mulatsága A Wehninger József karnagy vezetése alatt álló férfi dalegylet szombaton este előadással egybekötött táncmulatságot rendezett a Club kávéházban, mely a teljes siker jegyében folyt le. A pompásan betanított férfi-énekkar több karéneket adott elő nagy precizitással és meglepően sok érzéssel. Az egyes énekesek közül különösen Fühl Nandorné tűnt ki, akinek eddigi nagy sikerei mellett jelentős helyet foglal el a mostani is. A „Wie muss Sie sein“ című énekesjátékban Csányi Mariska, Murbach Kátó és Mayer Mariska brillírozott. Hatalmas tapsvihar honorálta Malusa N művészi énekét. A zeneszámokat a helybeli katonazenekar kísérte. Előadás után tánc volt, mely a legvidámabb hangulatban a reggeli órákig tartott.

Megalakult a Bánsági Gyáriparosok Szövetsége.

Tegnap tartották az alakuló gyűlést.

— A „Toronto“ tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 12.

A gyáriparosok vasárnap délelőtt fél 10 órakor gyűlést tartottak a Lloyd nagytermében, amelyen szép számban jelentek meg a helybeli és vidéki gyáriparosok. Jankovity Koszta a beeskereki kereskedők és gyáriparosok grémiumának az elnöke megnyitotta az ülést, üdvözölte a megjelenteket és rövidesen ismertette az összeállítást célját. A gyűlést, az elnökök szavai szerint, azért hívták össze, hogy megalakítsák a Bánsági Gyáriparosok Szövetségét. A grémium gyáriparosok szekcióját, a bansági és kereskedelmi iparkamara indítványára ugyanis magára vállalta a bansági gyáriparosok szövetségének megszervezését, mely egyesület tagja lenne a Beogradban székelő Országos Gyáriparosok Szövetségének. Ezt a feladatot a grémium érdekelte osztálya elvégezte, azért kéri az elnökök Jankovityt, hogy a jelenlevők sorából válasszanak ad hoc elnököt.

Egyhangú felkiáltással Jankovity Kosztát választották, aki elfoglalja az elnöki széket és tovább vezeti az ülést. A tárgysorozat első pontja az alapszabályok tárgyalása volt. Az alapszabályokat a jegyzőkönyvvezetőnek választott Sztanojloviy Sándor kamarai titkár terjesztette elő, majd Handler Lázár dr ügyvéd magyar nyelven tolmácsolta az alapszabályokat, amelyeket csekély változtatással elfogadtak. Ezután áttértek az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztására, mely a következőképpen alakult: Elnök

Jankovity Koszta malom- és fűrészgyártulajdonos, alelnökök: Elek Győző cukorgyári igazgató és Georgievity Jócó, a vrsac. keményítőgyárnak tulajdonosa. Választmányi tagok: Gyárás Ödön, a Kereskedelmi Rt. és gőzfűrészes igazgatója, Deutsch Emil, a Hazai malom igazgatója, Ility Uos, a szőnyeggyártó igazgatója, Mihajlovity Dusan gőztéglagyári igazgatósági tag, Popovity Sztóján szeszgyári igazgató, Lukity Lyubomir gyertya- és szappangyáros, Bencez Miksa butorgyáros, Tolveth Oszkár a harisnyagyár igazgatósági tagja, Iszakovity Szvetozar hálógyári igazgató. Popper Bertalan, a dzsombolji „Union“ kalapgyár igazgatója, Gramberg Herman, a pancsevoi Weifert sörgyár igazgatója, ifj Herz Fülöp karlsdorfi szalámi-gyáros, Ábrahám Salamon pancsevoi börgyáros, Mihajlovity Nyagul Panta, a vrsaci cipőgyár igazgatója, Fischer Félix, a velikakindai gőzmalom igazgatója.

A felügyelőbizottság tagjai: Fischer Gyula olajgyári igazgató, Friedrich N. sörgyári igazgató, Bak Imre, az Ambrosia cukorkagyár igazgatósági tagja.

A szövetség Beeskereken létesítendő központi irodájának ügyvivő-titkárát és irodai kezelőszemélyzetét az alapszabályok értelmében az igazgatóság nevezi ki. A gyűlés déltájban véget ért.

A Zsidó Nemzeti Egyesület kulturális osztálya szerdán este előadást rendez a Chevrá-ház nagytermében. Ez alkalommal Wollák Gyula kereskedelmi iskolai tanár Asszimiláció címen előadást tart. Az előadás, mely este egy negyed 9 órakor kezdődik, minden érdeklődőt szívesen látnak.

A kórházból megszökött rabokért nem a kórház felelős. Az egészségügyi minisztérium leiratot intézett az alispáni hivatalhoz, melynek értelmében a kórházakban ápolt rabok megszökése esetén a felelősség nem a kórházra hárul. A fogház gondnoksága tartozik a fogoly őrzéséről gondoskodni.

Meghalt a legöregebb bélyeggyűjtő. Londonból jelentik: Mr. J. C. Sidbotham, a régi filatelisták iskolájának ismert művelője, talán a világ legöregebb bélyeggyűjtője, nemrégiben meghalt. Sidbotham 1840-ben született, tehát épp olyan idős, mint a világ legelső levélbélyege, az angol fekete egypennys bélyeg. A bé-

lyeggyűjtés 1862-ben vette kezdetét, de Sidbotham már 1858-ban látott hozzá híres gyűjteményének megalapozásához. Ezt a gyűjteményt, mely számtalan ritkaságokban bővelkedett, köztük a világhírű „O'Connell-Essal“-bélyeg is, 1880-ban eladta. Tíz évvel később új gyűjtésbe fogott, melyben csak az 1896-ik évig, tehát a magyar millenniumig terjedő kibocsátásokat gyűjtötte. A gyűjtést halála napjáig folytatta és szintén rendkívül gazdag és filatelisták értelemben vett ritka anyagot foglal magában.

Alarcos purim-bál március hó 3-án.

Lloyd Georgenak a Daily Chronicle az angol kormány közbelépésére mondott fel. Londonból jelentik: A Daily Chronicle, mint ismeretes, beszüntette Lloyd George cikkeinek közlését. Angol körökben ez az esemény feltűnést keltett, mert kétségtelen, hogy az angol kormány közbelépésére történt. A Daily Chronicle kiadója most kijelenti,

hogy a cikket beszüntette, mert azok a jelenlegi helyzetben alkalmasak voltak arra, hogy Angolország és Franciaország jó viszonyát komolyan megzavarják. Lloyd George cikkei nemcsak Angliában jelentek meg, de a kiadócég eladta azokat még ellenséges államok lapjainak is, amivel hozzájárult, hogy Lloyd Georgeta való hivatkozással, a volt ellenséges államokban sajtóagitációt folytassanak Franciaország ellen. A Daily Chronicle kiadója kijelenti, hogy ilyenhez angol ember nem nyújthat segédkezet. Bizonyára első eset ez, hogy egy volt miniszterelnöknek, mint munkatársnak, egy újságszerkesztő felmondjon. De bizonyos az is, hogy csak Angolországban eshetik meg.

Az állati bőrből bujt Páris. Egy párisi riporter betért az egyik legelőkelőbb női szabóüzletbe, hogy a divat állása felől tudakozódjék. Elsősorban a kalapok iránt érdeklődött. Mutattak neki egy reggeli frottőr kalapot, egy félrecsapott délutánit, egy harangalaku szabott estit. Mind a három csodaszép kreáció, lágy bőrből készült. Sorra kerültek aztán a bőrből készült ernyők, bőr övek, bőr tarisznyák, bőr virágok, bőr mellények, bőr nyakendők, mire a megrémült tudósító végül a ruhák anyaga iránt érdeklődött. — A ruhák is bőrből vannak — felelt a kereskedő. — És a köpönyeg? — Az is bőrből van. A tudósító remülten állapította meg, hogy a párisi hölgyek visszatértek az emberi divatnak ama éskorához, amidőn a föld szépei minden ruhájukat állatbőrből készítették.

X. Pius pápa szobra. Rómából jelentik: Ma éjjel szállították a római Szent Péter-templomba X. Pius pápa óriási szobrát, amelyet sirja felett fognak felállítani. A rengeteg márványemléket Astorri szobrász felügyelete alatt tizenkét lóval vontatták be a Bazilikába, amelynek padlóját erre az az alkalomra deszkákkal burkolták. A munkát reggel három órakor fejezték be. A beszélgetésnél jelen voltak Merry del Val bíboros és a vatikáni prelátusok.

Atulásokat és csekk kiadásokat a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl. Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szállásépület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérgazdátó 52.

A szikratelefon diadala. A múlt hónapban hater ezer ember fizetett elő az angol postánál drótnélküli táviróra és telefonra. Az előfizetések még számosabbak újabb, mióta az angol vidékiek, sőt mi több, madridi, daniái, svédországi, norvégiai és hollandi lakosok tapasztalták, hogy milyen jól hallhatják drótnélküli készülékeik segítségével lakásukban, ha Melba asszony a londoni Covent Gardenban a Bohémek-et énekli. Mult szombaton este az előfizetők két felvonást hallottak a Bohémekből és kettőt Aidából; azonkívül értesültek a ruhr-vidéki hírekről, előadás előtt a készülék mesét mondott a gyermekeknek és megjósolta a felnőtteknek a masnapi időjárást. Birminghamban, Manchesterben, Newcasteleben, Párisban és Hágában is koncertezett és mesélt a drótnélküli telefon.

• Átutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.T. fiókjánál (Srpska Zadržna Banka D. D.), Veliki Bečkerek. — Telefon 43 és 47.

• Korcsolyákat, orvosi műszereket és minden egyébét nikkelez és galvanizál Krausz, Veliki Bečkerek. Telefon 329.

Schmitzler: Liebeler; Lengyel Menyhért; Taifun; Bisson I.: Névtelen asszony; Kajave: Buvidász számar; Arcubasev: A féltékeny-ség; Milliére: A képzelt beteg; Gogoly: Revizor; Strindberg Julia kisasszony; Knoblanck Faun; Strindberg: Apa; Nusity Nép és Molnár: Ördög című művei szerepelnek.

Ujra megindul az inségakció.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, febr. 12.

A múlt év folyamán Rajity Szvetiszlav alispán kezdeményezésére nagyarányú, egész Bánságra kiterjedő mozgalom indult meg az oroszországi éhezők megmentésére. Az akció fényes eredménnyel végződött, amennyiben óriási összeget eredményezett, mely részint gyűjtés, részint pedig ünnepek, előadások jövedelméből folyt be.

A belügyminisztérium most leiratot intézett a vármegyéhez, amelyben közli, hogy állandó bizottságot választott az oroszországi inségakció kezelésére. Azok a községek, amelyek még nem szállították le a gyűjtésüket vagy a mozgalom újabb bevételeit, ezentúl az állandó bizottságnál Beogradban eszközölhetik azt.

Értesülésünk szerint ez évben, még a tavasz folyamán újabb jótékonyági akciót kezdenek, mely ugyancsak az oroszországi éhínség csökkentését tüzi ki zászlajára. A nemes mozgalom előkészületeit rövidesen megteszik.

Trockij megnősült.

Egy tábornok leányát vette el.

Az orosz szovjetbirodalomnak szédületes karriert megfutott hadügyminisztere bizonyára szintén csak úgy kezdte, szerényen és kicsiben, mint a szovjet többi ragyogó üstökei: potya kenyérjegyekkel, bőrkabáttal és autóval. Aztán jött a többi, a mind meredekebb és szédületesebb lépcsők ama Parnaszus felé, mely csupa „oly cél, minőt ohajthat a kegyes”, legyen akár proletár, akár burzsuj, legföljebb ha proletárról van szó: étvágya kiéhezettebb, falánkabb és mérsékeltten tartózkodó szemérmű. Igen, a mohó és mind kevésbbé tartózkodó Trockij „elvtárs” megszerezte aztán magának a pénzt, az aranyat, az ékszeret, a hatalmat, a vér-fürdővizet, — a földi hatalom kívánatos vásári mézeskalács-szívét köröskörül harapdálta már élesfogu szájával, a mennybeli hatalom földi jelvényeit is bizonyára csak azért szerezte meg magának, mert magában bizonyára mélységesen lenézte ezt a cikket, — ámbár nem lehetetlen, hogy a szovjet elpolgárosítása folyamán nem fogja-e még megsze-

rezni a moszkvai patriárkaságot is. Egyetlen cikk hiányzott még csupán a nagypályájú szovjet-hadügyminiszter kincsei és diszei közül: a szép, kívánatos nő. Nem holmi munkától kérgestenyerű és gondtól meg tanulástól férfihomloku némben, amilyen bármilyen szovjetvezérnek kötelező ideálja. Nem, ilyen volt már neki, egy fanatikus, férfielvű, férfibáju, önfeláldozó szovjet-ideál, aki tizenöt év óta vészben-viharban vele kitartott, vele harcolt és szenvedett, de hát — csak zsidó volt szegény s ez csak nem imponálhatott Trockijnak, aki maga is zsidó. Nem, oh nem, ezt most eltasztotta magától és teljes méltóságban feleségül vett egy igazi előkelő nőt, egy híres cári tábornoknak leányát, Natalia Ivanovná, aki pazarul elegáns, tele drága csipkével és ékszerrel, káprázatos kalapjai vannak, akinek szép sima homlokát semmi gond és tudomány nem bántja, keze manikürözött munkátlán kéz. Te jó Isten, álmolta-e valaha a kis rücskös Trockij, hogy ime valódi arisztokrata, cárpartí, ellenforradalmár asszonya legyen, aki hitbuzgó és gyémántos aranykeresztet visel s minden este undorodik a piszkos proletároktól s talán nem is tudja, hogy az urának némi köze van velük.

**A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.**

Polgármesteri hivatal Vel Bečkerek

Hirdetmény.

A pénzügyminisztériumnak 1922 évi november hó 6-án 25585. sz. a. kelt rendelete szerint az állam adósságok igazgatósága folyó évi február hó 20-ig fogad el bejelentéseket gazsított osztrák-magyar háboru előtti kötvények lebélyegzésére.

Veliki Bečkerek, 1923. évi február hó 7-én.

Grubity,

IV. polgármester-helyettes.

Eladó bérház a Gabona-térnél.

A Grasznek-féle ház a Pasityeva (Temesvári) utcában, mely 2 üzlethelyiségből és több lakásból áll, szabad kézből eladó. Vétel-eladás esetén egy kétszobás lakás a vevő rendelkezésére áll. — Bővebbet a tulajdonosnőnél: 219 Özv. GRASZNEK PAULINA.

Eladó

6-os és 8-as magánjáró Máv. gyártmányú csaplégarnitúra 35 HP Diesel-motor, 5 HP álló gőzgép kazánnal. Eredeti Wolfner-féle gép-szijak, uj és keveset használtak, 140—200 m/m-ig. Duplasz jak 180—380 m/m-ig.

Vállalok: Autogenerátor- és hegesztést és vágást. Kazán-, gép- és motorjavításokat a legmesszebb menő garancia mellett. Vizezetek és fürdőszoba berendezéseket.

Peitász László Vel. Bečkerek, Brigadira Ristitya u. 2218 szám

A subotícai színtársulat bečkereki vendégszereplése.

Összeállították a repertoirt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, febr. 12.

Megírta a „Torontál”, hogy a subotícai szerb színtársulat a közeljövőben Bečkerekre jön, ahol hosszabb ideig fog vendégszerepelni. A színház igazgatósága most teljesen elkészülve az előkészületekkel, végleg határozott a bečkereki vendégszereplés ügyében és úgy határozott, hogy az első előadást február hó 15-ikére, vagyis esütörtökre tüzi ki. A negyventagu színtársulat zenekarával és segédzsemetzetével még a mai és a holnapi nap folyamán megérkezik.

A színház igazgatósága a bečkereki idény ideje felől még nem döntött végérvényesen, az eddigi tervek szerint e hó végéig fognak játszani. Bečkerekről valószínűleg Vrsacra mennek át, ahol hosszabb ideig szándékoznak tartózkodni. A színház és a világitást díjtalanul adja a város, nagyobb anyagi áldozatokra azonban képtelen, mert a jeggyár és villanytelep reorganizációja amugy is túlnagyon megterhelte a kiadási előirányzatot.

A repertoirt már össze is állította a direkciónak, még pedig figyelmesen és gondosan. A gazdag programmsorozatban többek között a következő művek szerepelnek: Kálmán: a Tatárjárás; Fall Leo: Sztambul rózsája; Stauss: A böregér; Rényi: A kis gróf; Hervé: Manuzel Nitus; Maszkoni: Kavaleria Rusztikana; Kálmán: Bajadárók; Kálmán: Csárdás királyné; Schubert Három a kislány; Stolz: Felség waltzert tanul; Albini: Trenk báró; Lehár: A kék mazurka; Nedbal: A lengyel vér.

A dámai részben többek között

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál.

Veliki Bečkerek.

A kovini határban eladó egy pusztá 88 hold szántóföldből álló házzal, istállókkal, magtárral és a szükséges melléképítményekkel, ebből 27 hold búzával bevetve. Vevő kaphat 3 párlóvat, a szükséges mezőgazdasági eszközöket és elegendő állattakarmányt. Venni szándékozők forduljanak Zsivojin Manojlovityhoz Kovin, Bánát.

Nő perfekt könyvelő és iródi erő, gyors- és gépiró, megfelelő állást keres.

Megkeresések „Munka” jelige alatt a „Torontál” kiadóhivatalába kéretnek.

Borajanlat!

Mérsékelt áron eladó 100 hektó sajáttermésű 1922. évi Rizling és 100 hektó asztali bor. Mintával szívesen szolgál. Özv. Heim Lászlóné, Mokrin - 246

Eladó ház!

A Gimnázium-utcában egy modernül épült ház 3 lakással, megfelelő melléképítményekkel, fürdőszobával, szabad kézből eladó, vétel esetén 4 szobás lakásba azonnal beköltözhető. — 244 Bővebbet: Piking ügynöknél

Egy kis lakóház eladó

Amerika városában egy család részére, vétel esetén rövid időn belül beköltözhető. — Bővebbet:

Queiser Károly fodrászüzletében, Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. - 243

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkereket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Bečkerek, Etvesova u. 5.

Kerítés-fáblaüveg

(Gärtnerglass)

és vendéglő-szények,

Ia minőségű áru, a legolcsóbb áron

Ivanitza Ferdinánd Károly

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedésében

Veliki Bečkerek, Aleksandrova (Fé) utca.

VRSAC és vidékén HIRDETESEKET a „TORONTÁL” részére felvesz

GRÓB JENŐ hirlap hirdetési iroda, VRSAC.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.

Egy 3...
vagy Akar foghu Akar házi: Felle On is
„E an
Sol a söl Ker: mabe valódi Ara együ melle 3 daj 12 24 28
Ez szem tholv olaj Elsa (szob 15 d kinai Radí diná és pi lékel tatik Ez 5 sz A FEL Stub